

ENINSVLA hæc Noui Orbis, quæ tota ferè in Meridiè porrigitur, Africa & ingenti Pyramidi per similes est, cuius basis propè Isthmum est ac versus Boream, quam quidem illa terra efficit quæ Hispanis Firma vocatur. Vertex seu cuneus sensim extenuatus ad Magellanicum definit fretum versus Antarcticum polum grad. penè 53. ab Aequatore dissidens. Orientale latus pulsatur vastissimo Oceano del Nort vocato. Occidentale verò ingenti clauditur itidem Oceano qui vulgo Mar del Zur, & Pacificum vocatur. Totius huius continentis Meridionalis circumnavigationem ferunt completi 16000 miliarium; cuius sanè Orientalis pars à Maragnone fluuio ad Argenteum vsque fluuium vulgo Rio della plata, Lusitanorum iuris est: reliquum Hispaniæ Regibus acquisitum est. In hac porro Orbis portione sunt continua serie à Borea ad Austrum expansi montes spectatæ Celsitudinis, ad quorum cacumina nec aues suo volatu ascendere queunt. ab his ingentes exoriuntur fluuij, qui ad vtrumq; Oceanum suas aquas mittunt: inter hos celeberrimi & magnitudine admirandi sunt Argenteus & Maragnon. Argenteus ab argenti copia sic dictus: is enim quacunq; tēdit, agros & incolas inexhausta argenti opulentia afficit. Postea per multis influentibus annibus adactus, in Oceanum del Nort ingenti ostio quadraginta leucarū amplo præcipitat. Maragnon quoque in immensam latitudinem ac longitudinem patefcit: ferunt enim nauigatum fuisse sex millibus miliarium, eiusque ostium 70. leucas completi. Est præterea hæc Noui Orbis pars auri & argenti miro prouentu beata, atque omnibus affluit rebus tam ad humanæ vitæ necessitatem quàm ad delicias. nec desunt in ea pretiosi lapilli. Multæ ac innumeræ in hac sunt regiones, quarum quædam cognitæ sunt ac satis exploratæ: nonnullæ verò vix nomen notum habent, quod vel ob eorum inopiam accidit, vel ob incolas bellicosos, terribiles ac indomites. Præcipue verò earum sunt Castella aurea, Peruuia à qua tota peninsula nomen trahit, Chile, & Brabilia, quæ ab Hispanis & Portugallensibus satis cultæ sunt. Castella aurea, vulgo Castiglia del ozo, totum occupat isthmum quo America huic Peruuia constringitur, cuius latitudo 18 leucas occupat. est autem malè habitata ac parum culta ob Cælum inclemens, & stagnantes aquas. duæ tamen in ea sunt celebres vrbes ac populo frequentes, iuxta vtriusque pelagi littora ad appellentium opportunitatem extructæ, licet infalubri & ipse potiantur aere, nempe Theonyma, vulgò Nombre de dios, quæ Mari del Nort: & Panamais quæ Mari Pacifico apposita est. & hæc quidem vrbes quæcunque vel è Peruuia regione in Hispaniam deportantur, vel ex Hispania in Peruuiam aduehuntur, fido portuum hospitio excipiunt. Peruuia propria, totius vniuersalis Peruuie prouincia famosissima, à Peru fluuio nomē trahit, & detecta primum fuit anno 1525. à Francisco Pizarro, qui postmodo eius prouinciæ præfectus ordinatus plenè eam perlustrauit & occupauit. Diuiditur hodie in tres partes, in planitiem, in Sieras seu montaniam, & in Andes seu ultramontanam. Planities Peruuia iuxta maritimam oram expanditur miliaribus propemodum mille & quingentis (de Italicis hic loquimur) eiusque latitudo maior ad sexaginta miliaria accedit. Est autem hæc pars fabulosa, solitudinibus frequentibus deformis, ac maiore ex parte sterilis, præsertim cum nec vltos habeat fontes aut lacus, nec vllis imbribus aut pluuijs vnquam adiuuetur. Montana regio Peruuie longo extenditur tractu à Septentrione ad Meridiem mille circiter leucis, nec magis à Mari recedit quam 20. leucis, & aliquibus in locis minus. suntque hi montes admodum frigori obnoxij, in ijsque frequenter niues cadunt, nec arbores vt plurimum proferunt, vnde ignem ex terra quadam ad hoc apta incolæ fouent. Re-

periuntur

periuntur hinc leones, lupi, vrsi nigri, capreoli, & quoddam pecudum genus camelis si-
 mile, e quarum lana vestes gauflapi nas, & alia necessaria conficiunt. Continentur in-
 ter hos montes multae amplae valles ac profundae, fertilissimae, ac populo numerosis-
 simae, cum aere potiantur caldiore. Et incolae quidem harum vallium ceteris huius
 tractus ingeniosiores, animosiores, ac ciuiliores sunt. Andes sunt etiam montes, sed
 continua serie producti absque vallibus, qui etiam ex Sept. in Meridiem incedunt.
 Chile prouincia à Meridie Peruuie regionis iacet ad Mare Pacificum exposita, quae
 ab incredibili ipsius frigore nomen adepta est. haec autem pluuias, fulmina, & totius
 anni mutationem sentit quemadmodum Europa. estque partim maritima, partim
 montana, sed iuxta Mare aliquanto incalescit. Fert autem omnifariam fructus ex Hi-
 spania allatos, & magnū mittit pecudum & struthionum numerum. Huius fluuij in-
 terdiu decurrunt, noctu verò frigore penè gelati tardè ac debiliter incedunt. Incolae
 proceri sunt, bene dispositi ac bellicosi, quorum arma sunt arcus & sagittae, eorum ve-
 stitus ex animalium pellibus ac luporum marinorum fit. metropolis eius est D. Iaco-
 bi vrbs, vbi nunc noua Hispanorum colonia coalescit. Brasilia regio inter duos inge-
 tes fluuios iacet, nempe Maragonem à Sept. & Argyreum (vulgo rio della Plata) à Mer-
 idie & partim ab Occasu, à qua etiam parte ad altissimos Peruuiae mōtes accedit, sed
 ab Ortu vastissimo Oceano del Nort pulsatur. Hanc autem Brasiliam Americus Ve-
 sputius Emmanuelis auspicijs accuratius explorauit, atque à duobus ab Aequatore
 gradibus partibusue, ad gradus 45. in Austrum excurrens, trigoni oblongi speciei re-
 recta protenditur. angulus extremus ignotas ad Meridiem regiones attingit. latus in
 Orientem spectans, interposito Oceano Hesperijs Aethiopijs obiacet, alterum latus
 à Prouincia Peruana disterminant iuga montium adeo celsa, vt ipsos auium volatus
 fatigare dicantur, vno duntaxat, quod adhuc exploratum sit, eoque difficillimo tã-
 situ. Regio fermè tota imprimis amœna est, caeli admodum iucunda salubrisque tem-
 peries. Scatet ea tota fermè plaga fontibus ac syluis amnibusque inclytis: e quibus (vt
 reliquos taceam) is quem Argenteum vocant, leucarum 40. ostio in Oceanum fertur
 adeo violentus, vt inde nautae dulces hauriant latices priusquam tellurem ex alto cõ-
 spiciant. Terra partim in planitiem exspatiens, partim in colles clementer assurgens,
 felix praepinguibus glebis & riguo solo, temperque vernante, credita semina multi-
 plici reddit foenere: & sacchari praesertim est ferax, quod caeleste donum Atrico mel-
 li longè anteferendum, proceris arundinibus condidit natura: e quibus aquaria mola
 dulcissimus humor expressus, in ahenis ad purum excoquitur. De huius &
 reliquarum Peruuiae prouinciarum mira fertilitate scribit Io. Pe-
 trus Maffei. consule quoque Maginum, Bo-
 terum, & alios.

